

Kedves Kollégák!

(Ez a feladatlap 2 változatban készült: ez a játékvezetői példány a megoldásokkal, a másik a játékot segítőké, ahol nincs jelölve a helyes válasz.)

Aki velem egy idős, az a tévéből jól ismeri ezt a műsort és a játékszabályokat. A fiatalabbak kedvéért azért elmondom, hogy működik ez az egész. Az eredeti változat szerint van egy játékvezető, aki felteszi a kérdéseket, és van három segédje, **a)**, **b)** és **c)**, akik a válaszokat olvassák fel. Szerencsésnek tartom, ha erre a feladatra kollégákat kértek fel, akik nemcsak felolvassák a leírt választ, hanem jól körbe tudják keríteni a mondanivalójukat, mintha a világ legtermészetesebb dolga lenne az, amit mondanak, vagyis: el tudják hitetni, hogy az ő válaszuk a helyes. Így lesz mókás a játék felnőttek, gyereknek egyaránt. A versenyzőkből két nagy csapatot kell alakítani, akik a kérdés elhangzása után felkérlik az egyik tanárt a válaszadásra, majd eldöntik, hogy elfogadják-e, amit mondott. A játékvezető ezután azonnal pontoz a következőképpen:

Jó válasz elfogadása: 2 pont.

Jó válasz el nem fogadása: 0 pont.

Rossz válasz el nem fogadása: 1 pont.

Rossz válasz elfogadása: –1 pont.

Adott kérdésszám után (ez a résztvevők számától, a kérdések számától és a versenyre szánt időtől is függ), győztest hirdetnek. A vesztes csapat kiesik, már csak nézheti a játékot, a győztes csapat feleződik, és így megy ez addig, amíg végül párharccá alakul a küzdelem. Ennek végén eldől, ki lesz a nyertes, és következhet az eredményhirdetés. Még egy apró megjegyzést hadd tegyek: a jó válasz minden kérdés esetén hangozzék el, hogy tanuljanak is valamit a gyerekek ebből az egészből. Ha kevésnek találjátok a kérdéseket, kiegészíthetitek magatok is, vagy válogassatok a többi munkámból (Testmatek, Állati érdekességek). És még valami: ötleteket, kész munkákat ilyen vagy hasonló témában szívesen fogadnék én is.

Jó szórakozást kívánok!

Jordánné Ládi Zsuzsa

jordan62@freemail.hu

A fele sem igaz Vetélkedő

(Ez a feladatlap 2 változatban készült: ez a játékvezetői példány a helyes megoldásokkal.)

1. Melyik az a fém, amely szobahőmérsékleten is cseppfolyós?
 - a) Kalcium.
 - b) Kálium.
 - c) Higany. 😊
2. Mi az oka annak, hogy nappal nem látjuk a csillagokat?
 - a) Az, hogy a Föld másik oldalán vannak, mint a Hold, ezért a Föld eltakarja őket.
 - b) Ha jól megnéznék, látnák őket.
 - c) A nap sokszorosan erős fénye teszi őket láthatatlanná. 😊
3. Milyen magas egy átlagnövésű 4 éves gyerek?
 - a) 1 méter.
 - b) 80 cm.
 - c) 1 m 20 cm. 😊
4. Melyik ország gyarmata volt majd 400 évig Kuba?
 - a) Spanyolország. 😊
 - b) Anglia.
 - c) Franciaország.
5. Mi a különbség a gyémánt és a briliáns között?
 - a) Semmi.
 - b) A briliáns csiszolt gyémánt. 😊
 - c) Az egyik szén, a másik fém.
6. Mi az ámbitus?
 - a) Régi magyar házak oszlopos, bolthajtásos tornáca. 😊
 - b) Illatos fűszernövény.
 - c) Akaraterő.
7. 100 emberből hány „normális” a szó szoros értelmében?
 - a) 98.
 - b) 50.
 - c) 5. 😊
8. Hogyan terjed az álomkór?

- a) Órán ezt jól láthatjuk: valaki ásít, utána mindenki álmos lesz.
b) Sehogy; ilyen fogalom csak a magyar nép hiedelemvilágában létezik.
c) A cecelégycsípésével. ☺
9. Honnan ered az „életünket és vérünket” szállóige?
a) A Tudományos Akadémia felépítésének gondolatára fejezték ki így egyetértésüket és segítőkészségüket a magyar nemesek.
b) A pozsonyi országgyűlésen hangzott el, Mária Teréziának ajánlották így fel segítségüket a magyar nemesek. ☺
c) Rákóczi zászlajának felirata volt.
10. Milyen nemzetiségű volt Andersen, a nagy meseíró?
a) Dán. ☺
b) Svéd.
c) Norvég.
11. Ki mondta: „Leborulok a nemzet nagysága előtt...”?
a) Kossuth. ☺
b) Széchenyi.
c) Rákóczi.
12. Mi gyorsabb hosszú távon: a postagalamb vagy a vágató ló?
a) A postagalamb. ☺
b) A ló.
c) Egyforma sebességgel haladnak.
13. Hova küldhetünk üzenetet postagalambbal?
a) Sehova, ilyen csak a mesében létezik.
b) Haza. ☺
c) Bárhova.
14. Melyik város volt az Árpád-házi királyok koronázó városa?
a) Esztergom.
b) Visegrád.
c) Székesfehérvár. ☺
15. Mi a törökbúza?
a) Nemesített búzafajta.
b) Virág.
c) Kukorica. ☺
16. Hány métert tér el a pisai ferde torony a függőlegestől?
a) 5 m.

- b) 4 m. 😊
c) 6 m.
17. Mire használták a burgonyát a 16. században?
a) Dísznövény volt. 😊
b) Táplálkozásra, köretként, mint mi.
c) Csemegeként fogyasztották.
18. Hány keresztnévet lehet egy embernek az anyakönyvébe bejegyeztetni?
a) Ahányat akarunk.
b) Csak egyet.
c) Legfeljebb kettőt. 😊
19. Mi a magyar jelentése a Szahara szónak?
a) Homoksivatag.
b) Üresség, semmi. 😊
c) Sivatag.
20. Hány liter bor fér el 1 m³ úrtartalmú hordóban?
a) 100 liter.
b) 10 liter.
c) 1000 liter. 😊
21. Hol halt meg Bem József?
a) A temesvári csatában.
b) A törökországi Aleppóban. 😊
c) Az aradi vértanúkkal egy időben őt is kivégezték.
22. Azonos fogalmak-e a mecset és a minaret?
a) Igen.
b) Nem; a mecset török templom, a minaret imatorony. 😊
c) Nem; a mecset imatorony, a minaret templom.
23. A bélnek melyik részét távolítják el vakbélműtétkor?
a) A vakbelet.
b) A féregnyúlványt. 😊
c) A vastagbélből vágják ki egy darabot.
24. Igaz-e, hogy a jegesmedve téli álma a leghosszabb?
a) Nem, mert ahol ez az állat él, ott akkor van nyár, mikor nálunk tél; így tehát a jegesmedve nyári álmat alszik.
b) A jegesmedve nem alszik sem téli, sem nyári álmat. 😊
c) Igaz.

25. Melyik vár börtönébe zárták 1701-ben az elfogott II. Rákóczi Ferencet?
- Bécsújhely. 😊
 - Buda.
 - Sárospatak.
26. Mi lett a várkapitány sorsa, miután segítette Rákóczi szökését?
- Nem tudódott ki, hogy ő segítette.
 - Felnégyelték, és a vár négy bástyájára kitűzték maradványait. 😊
 - Kalandos úton neki is segítettek megszökni Lipót király börtönéből.
27. Melyik két európai országban nevezik kancellárnak a miniszterelnököt?
- Franciaországban, Dániában.
 - Ausztriában, Franciaországban.
 - Ausztriában, Németországban. 😊
28. Milyen két nagy alkotórészből áll a levegő?
- Oxigénből és nitrogénből. 😊
 - Oxigénből és hidrogénből.
 - Csak oxigénből.
29. Ki alapította az első magyar nyomdát?
- Széchenyi István.
 - Gutenberg János.
 - Hess András. 😊
30. Mi volt a neve Kolumbusz vezérhajójának?
- Nina.
 - Santa Maria. 😊
 - Pinta.
31. Létezik-e Olympia, az ókori sportversenyek színhelye?
- Igen; még mindig itt rendezik a jelentősebb görög sportversenyeket
 - Nem; az ókorban elpusztították a rómaiak
 - Igen; egy kis görög falu van a helyén 😊
32. Hány embert képes szállítani egy Boeing utasszállító repülőgép?
- Több mint 500 embert.
 - 1000 embert is el tud vinni.
 - Több mint 300 fő utazhat rajta. 😊
33. A hím vagy a nőstény szúnyog veszedelmesebb az emberre?
- Csak a nőstény, mert petéi érleléséhez vérre van szüksége. 😊

- b) Mindkettő, mert csak vérrel táplálkoznak.
 - c) Csak a hím szúnyogtól kell tartani.
34. Van-e szárnya a bolháknak?
- a) Igen; néha repülésre is használják.
 - b) Igen, de nem tudnak vele repülni. 😊
 - c) Nincs.
35. Melyik a Budapesthez legközelebb eső főváros?
- a) Moszkva.
 - b) Prága.
 - c) Bécs; közelebb van, mint Debrecen. 😊
36. Mit vágott ketté Nagy Sándor a kardjával?
- a) Egyik áruló katonáját ölte meg így.
 - b) A gordiuszi csomót. 😊
 - c) Az ellenség hadvezérével végzett így.
37. Miért vezetett Nagy Lajos királyunk hadjáratot Nápoly ellen?
- a) Mert Nápolyi Johanna megölette férjét, aki „mellesleg” Lajos öccse volt, és ez vérbosszút kívánt. 😊
 - b) Mert kiváló vitéze, Toldi Miklós felbízta erre; Toldi ugyanis birtokhoz akart jutni, de az országban már nem jutott számára, ezért a királyt területszerzésre kényszerítette.
 - c) Mert le akarta igazni egész Európát.
38. Mit jelent az arabok köszönése: „szálem alejkum”?
- a) Szeressétek egymást.
 - b) Béke veletek. 😊
 - c) Légy üdvözölve.
39. Hányszor annyi lakosa van Kínának, mint Magyarországnak?
- a) Kb. 10-szer.
 - b) Kb. 100-szor. 😊
 - c) Kb. 1000-szer.
40. Kb. mekkora távolságot tesz meg a csiga óránként?
- a) 5 m 40 cm. 😊
 - b) 2 m.
 - c) 10-15 m.
41. Kb. hány liter vére van egy felnőtt embernek?
- a) 3-4 l.

- b) 9 l.
- c) 5-6 l. 😊

42. Milyen állat a halfarkas?

- a) Hal, a legragadozóbb fajtából, mint a neve is mutatja.
- b) Madár, a Fehér-tó védett területének egyik faja. 😊
- c) Emlősállat; a farkas mutáció révén kialakult változata.

43. Régi mondás: iszik, mint a gödény. De mi a gödény?

- a) Pelikán, ami nem is iszik sokat, csak a csőrével temérdek mennyiségű vizet vesz fel, amiből aztán kiszűri a halakat. 😊
- b) A gödölye = kiskecske szóból származik; a kiskecske nagyon sok folyadékot fogyaszt, innen a hasonlat.
- c) A görény tájnyelvi változata.

44. Mi volt a neve a mai Isztambulnak a középkorban?

- a) Isztambul.
- b) Bizánc.
- c) Konstantinápoly. 😊

45. Minek nevezte Kossuth Széchenyit?

- a) A haza bölcsének.
- b) A harmadik honalapítónak.
- c) A legnagyobb magyarnak. 😊

46. Mi a cowboy magyar megfelelője?

- a) Kondás, disznópásztor.
- b) Juhász.
- c) Gulyás, marhapásztor. 😊

47. Kb. mennyi lakosa volt Magyarországnak 1700 körül?

- a) 2 millió. 😊
- b) 14 millió.
- c) 10 millió.

48. Milyen nemzetiségű volt Xerxész?

- a) Pun.
- b) Római.
- c) Perzsa. 😊

49. Van-e banán Kínában?

- a) Ma már nincs, de a múlt században még termeltek.
- b) Igen. 😊

- c) Soha nem is volt.
50. Melyik az a magyar város, ahol Petőfi és Arany is színészkedett?
- a) Szeged.
 - b) Debrecen. 😊
 - c) Pápa.
51. Hány cm van 1 km-ben?
- a) Egymillió.
 - b) Százezer. 😊
 - c) Tízezer.
52. Mátyás király építtette-e a Mátyás-templomot?
- a) Nem; az Árpád-házi királyok, Mátyás csak átépíttette. 😊
 - b) Természetesen.
 - c) Mátyásnak semmi köze nem volt a templomhoz, nem is látta.
53. Milyen tömegű egy felnőtt ember mája?
- a) ½ kg.
 - b) 1½ kg. 😊
 - c) Csak néhány dkg.
54. Madár-e a pingvin?
- a) Nem, mert nem tud repülni.
 - b) Igen, de nem tud repülni. 😊
 - c) Nem, mert a madarak nem szeretik a vizet.
55. Melyik mai ország területén volt Babilon, az egykori Bábel?
- a) Irakban, de már csak a romjai vannak meg. 😊
 - b) Iránban, de már csak a romjai vannak meg.
 - c) Egyiptomban, de már csak a romjai vannak meg.
56. Élt-e Münchhausen báró, a lódítások és hazugságok csodálatos hőse?
- a) Nem, csak Bürger találta ki.
 - b) Nem; népmesei alak.
 - c) Igen; a 18. században; német katonatiszt volt, aki rendkívüli beszédképességgel, anekdotázó kedvvel rendelkezett. 😊
57. Milyen eredetűek „arab” számjegyeink?
- a) Latinok, mint a betűink.
 - b) Természetesen arab eredetűek.
 - c) Indiai eredetűek. 😊

58. „Majd én móresre tanítlak téged!” – hangzik el sokszor a felnőttek szájából. De mi a móres?
- a) A „deres”= kánpad egyik tájnyelvi változata; a mondás azt jelenti, deresre húzatlak.
 - b) Nincs semmi értelme a szónak, a szólásban jelent csak fenyegetést.
 - c) Tisztesség, becsület, erkölcs, illem – a latin szó jelentése. 😊
59. Mekkora tömegű egy felnőtt férfi szíve?
- a) 1 kg.
 - b) 30 dkg. 😊
 - c) ½ kg.
60. Kb. hány ember és hány évig építette az egyiptomi Kheopsz-piramist?
- a) 10 ezer ember 15 évig.
 - b) 100 ezer ember 20 évig. 😊
 - c) 400 ezer ember 10 évig.
61. Milyen napra esett 1848. márc. 15-e?
- a) Vasárnapra.
 - b) Szombatra.
 - c) Szerdára. 😊
62. Ismerte-e Mátyás király a burgonyát?
- a) Igen, de még nem ette meg, mert akkor csak dísznövényként termesztették.
 - b) Igen, de csak csemegeként fogyasztotta, étkezések után.
 - c) Nem, mert akkor még nem hozták be Európába ezt a növényt. 😊
63. Mibe törölték az urak étkezés után a kezüket Mátyás korában?
- a) Az asztalnál lebzselő kutyák szőrébe. 😊
 - b) Mivel papírszalvéta még nem volt, vászonszalvétába törölték.
 - c) A ruhájukba vagy az asztalterítőbe.
64. Hány Péter nevű uralkodója volt Magyarországnak?
- a) Egy, de az kétszer uralkodott. 😊
 - b) Kettő.
 - c) Egy sem.
65. Miért nem játszották végig 1848. márc. 15-én a Nemzeti Színházban a Bánk bánt, amit az ünnepi alkalom tiszteletére tűztek műsorra?
- a) Mert az osztrákok fegyveres erővel betörték a színházba, és szétkergették az ünneplő tömeget.
 - b) Mert megérkezett a börtönből Táncsics, és az előadás örömmünepbe csapott át. 😊

- c) Mert ekkorra még nem volt készen az egész dráma.
66. Teljesíthető volt-e annak a perzsának a kérése, aki a sakkjáték feltalálásáért azt kérte, hogy annyi búzaszemet adományozzon neki a király, amennyit a sakktáblára lehet helyezni úgy, hogy az első kockára egy szemet tesz, aztán mindig duplázza?
- a) Igen, de annyi búzát kapott, hogy ő lett a leggazdagabb ember, még a királynál is gazdagabb.
 - b) Nem, mert így több mint 18 billió szem búzát kellett volna adni, annyi pedig a világon nem terem. 😊
 - c) Igen, ez a kérés nem is volt túl nagy.
67. Kb. Hány téglá van az Országházba beépítve?
- a) Kb. 100 ezer, és még valamennyi faragott kő is.
 - b) Egymillió.
 - c) Kb. 40 millió, és még 30 ezer köbméter faragott kő is. 😊
68. Milyen élőlény a bölömbika?
- a) Emlősállat.
 - b) Madár. 😊
 - c) Gyomnövény.
69. Mi az articsóka?
- a) Madár, a szántóföldek egyik rettegett kártevője.
 - b) Konyhakerti növény. 😊
 - c) Erdei emlős.
70. Testsúlyának hányszorosát képes felemelni a hangya?
- a) Tízszeresét.
 - b) Százszorosát.
 - c) Ötvenszeresét. 😊
71. Hátra van még a feketeleves”, mondjuk, de mi az a feketeleves?
- a) A feketekávét nevezték így a középkorban a magyarok.
 - b) Állati vérből készült savanyított leves, nagyon rossz íze volt, de a főúri lakomák után ezt szolgálták fel, hogy megelőzzék a gyomorrontást. 😊
 - c) Ilyen csak a mesékben van.
72. Miben különbözik a kolibri az összes többi madárfajtól?
- a) Csak a kolibri képes arra, hogy megtanuljon egy dallamot.
 - b) Csak ő képes egy helyben lebegni és visszafelé szállni. 😊
 - c) A testéhez képest neki van a leghosszabb szárnya.

73. Miért állt Ferenc József ágyának minden lába vizesedényben?

- a) Az uralkodót bosszantotta a szű percegése, így védekezett a fa kiszáradása ellen.
- b) A palotába befurakodott poloskák ellen védekezett így. 😊
- c) Mert hitük szerint az uralkodó így védve van minden államellenes cselekedettől.

74. Létezik-e a mesékből ismert Óperencia?

- a) Az „operanca” francia szó, azt jelenti: nagy alkotás. A franciás műveltségüket fitogtatók honosították meg nyelvünkben, a köznyelv pedig magyarosította.
- b) A Grimm testvérek meséi nyomán vált híressé, ők a germán hősmondákból vették át.
- c) Ausztriában folyik az Enns folyó. Eddig jutottak el a kalandozó magyarok. Ami azon túl van, az az „ob der Enns”, vagyis az Enns fölött. Ezt a köznyelv Óperenciára magyarosította. 😊

75. Mi az eredeti oka annak, hogy ásításkor a szánk elé kell tenni a kezünket?

- a) Nehogy valami apró élőlény a szánkba repüljön, és lenyeljük.
- b) Mert régen úgy hitték, hogy a rossz szellemek a nyitott szájon át jutnak be az ásítással az emberi testbe. 😊
- c) Hogy még véletlenül se fertőzzük meg embertársainkat.

76. Milyen a szöghaj?

- a) Rövid, tüske haj.
- b) Szép, egyenes, hosszú szálú haj.
- c) Gesztenyebarna, olyan színű, mint Szent László királyunk kedvenc harci ménjének szőre; ez a ló egyébként a Szög névre hallgatott. 😊

77. Kitől ered a mondás, hogy „a pénznek nincs szaga”?

- a) Vespasianus császártól, aki adót vetett ki az árnyékszékekre (vécékre), és az ebből befolyt pénzre mondta, amikor bíralták rendeletét. 😊
- b) Júdástól, amikor megkapta az árulásáért a pénzt.
- c) Marxtól, ő azt írja: „Minthogy az áru pénzzé váltában eltűnik, a pénzen nem látható, hogyan került birtokosa kezébe. Nincs szaga.”

78. Milyen családi viszony fűzte Árpád fejedelmünket Géza fejedelmünkhöz?

- a) Árpád fia volt Géza.
- b) Árpád volt Géza dédapja. 😊
- c) Géza unokája volt Árpád.

79. Hogyan lehet, hogy a kis sün születésekor nem sérti fel anyukája bőrét?

- a) Mert még nincsenek tüskéi, csak később nőnek ki.
- b) Anyja méhében fordítva gömbölyödik: befelé állnak a tüskéi.

c) A sün burokból születik. 😊

80. Mit jelent a Lucifer név?

- a) Fényhordozó, fényhordó. A lux = fény szótól ismerhető fel benne, amely intelligenciájára, hatalmas tudására utal. 😊
- b) Csillogó vas. A ferrum = vas szóból, amely a keménységét, állhatatosságát, hajthatatlanságát jelzi.
- c) Ördögös, ravasz, gonosztevő.

81. Mit jelent az „eb ura fakó” szólásunk?

- a) A fakó szó is kutyát jelentett valaha. Tehát a szólás értelme: kutyának parancsoljon a kutya, azaz az osztrák császár parancsolgasson az osztrákoknak, ne pedig a magyaroknak. 😊
- b) A fakó lovat jelentett, tehát a kutyának parancsoljon a ló, de a magyarnak csak a magyar.
- c) A fakó színtelent, színehagyottat jelent, így a szólás a következőképp értelmezhető: az osztrákok uralkodása már unalmas a magyarok számára, ezért jobb lesz, ha minden nemzet a saját soraiból választ magának uralkodót.

82. Kit neveztek eredetileg ágrólszakadtnak?

- a) Az erdőkerülőket, akiknek a ruháját a faágak gyakran ronggyá szaggatták. Egyébként sem voltak gazdag emberek, így a szó jelentése lassan átment a nagyon szegények megnevezésére.
- b) Az ág régen akasztófát is jelentett, mert gyakran akasztották a köztörvényes bűnözőket út menti fákra. Aki onnan megmenekült, mert letörött az ág, az volt az ágrólszakadt. 😊
- c) Régen a fonnyadt körtéhez hasonlították az elhagyott embereket. Ők sem kellett senkinek, ugyanúgy, mint a fáról lepottyant, ágról szakadt körte. Tehát a szó jelentése: felesleges, senkinek sem kellő.

83. Mi a güzü?

- a) A török háremek tisztaság gondnokja. Ezt a tisztséget csak nő tölthette be. Ha a főrangú háremtulajdonos a fürdőt piszkosnak tartotta, a güzüt eladhatták rabszolgának. Ezért kellett nagyon dolgoznia szegénynek.
- b) Rágcsáló, az egér rokona. 😊
- c) Kistestű madár. Amikor költ, kidüllednek a szemei, úgy látszik, mintha erőlködne. Ettől güzü a güzü.

84. Mi járt azért, ha valaki Mátyás idejében elfogott egy hölgyet, és azt eladta idegen kereskedőnek?

- a) Ha bizonyítani tudta, hogy a hölgy boszorkány, akkor busás jutalmat kapott.
- b) Pénz járt érte, mert a hölgy szavunk eredetileg hermelint jelentett. 😊
- c) Halálbüntetés.

85. Miért fáradunk el jobban állás közben, mint járás közben?
- a) Mert járás közben kondícióban tartjuk az izmainkat, míg állás közben megmerevednek, és a képződő tejsav fáradtságérzetet kelt.
 - b) Mert állás közben mintegy 300 izmunk dolgozik, jóval több, mint járás közben. 😊
 - c) Mert állás közben jobban unatkozunk, mint amikor valami céllal megyünk valahova.
86. Honnan lehet megtudni, hogy egy csiga fiú-e vagy lány?
- a) A fiúcsiga hosszabb és erősebb szarva van.
 - b) A fiúcsiga félénk és zárkózott. Mindig a lány az, aki udvarol. Tehát amelyik csiga „teszi magát” a másik előtt, az a lány.
 - c) Semmi különös gondot nem jelent ennek megállapítása, ugyanis a csiga egy személyben fiú is és lány is; hímnős. 😊
87. Mi a macskajaj?
- a) Macskák verekedése utáni fájdalmas állapot.
 - b) Csak a macskákat érintő, de ragályos betegség.
 - c) Másnaposság – embereknél. 😊